

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ คำนำ

ปัจจุบันระบบคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในงานบริหารด้านต่าง ๆ มากมาย ทั้งในด้านบริหารธุรกิจ บริหารการศึกษา บริหารบุคคล และอื่น ๆ ในวงธุรกิจที่ได้นำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ได้แก่ การธนาคาร การประปา การไฟฟ้า ฯลฯ ระบบการศึกษาได้นำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในงานวิจัย การลงทะเบียน เก็บประวัติการศึกษาของนิสิต และประเมินผลการสอบ-ประจำภาคเรียน สำหรับงานด้านบริหารบุคคลนั้นก็ได้เริ่มมีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บประวัติพนักงาน หรือข้าราชการในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบรรจุ ย้าย และจัดงานให้เหมาะสมกับบุคคล การนำคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในงานบริหารจึงมีประโยชน์ในการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ที่ต้องการได้รวดเร็ว ช่วยประหยัดเวลาในการทำงาน เป็นการทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

ในมหาวิทยาลัย การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาจารย์โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ช่วยส่วนมากเพื่อประโยชน์ในด้านวางแผนและพัฒนาการศึกษา แต่ยังไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล - เกี่ยวกับอาจารย์เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์โดยตรง จึงน่าที่จะได้ศึกษาถึงระบบคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยสำหรับงานนี้ว่าจะมีปัญหาอะไรบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแฟ้มข้อมูล อาจารย์ต่อไป และเพื่อดูว่าจะเกิดผลประโยชน์ต่อการบริหารบุคคลได้มากน้อยเพียงไร

๑.๒ ที่มาของปัญหา

ที่มาของปัญหาอาจจำแนกได้เป็น ๒ ปัญหา คือ

ปัญหาแรก การพิจารณาความดีความชอบขึ้นอยู่กับบุคคลที่เป็นผู้บังคับบัญชาและ

สามารถกำหนดความคิดความชอบได้ ศรีอรุณ เรศานนท์ กล่าวว่า "บุคคลต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานหนึ่ง ๆ ย่อมต่างกันในเรื่องของการปฏิบัติงานและพฤติกรรมที่แสดงออก เพราะแต่ละคนมีลักษณะและคุณสมบัติทางจิตวิทยาไม่เหมือนกัน (traits)"^(๑) โดยเหตุที่ผู้บังคับบัญชามีลักษณะนิสัยแตกต่างกัน จึงมีเกณฑ์ในการพิจารณาแตกต่างกัน บางคนมุ่งด้านการสอน บางคนมุ่งด้านวิจัย บางคนมุ่งด้านมนุษยสัมพันธ์ บางคนมุ่งคุณภาพ บางคนมุ่งปริมาณ บางคนมุ่งเกณฑ์เฉลี่ยโดยใช้ระบบหมุนเวียน การที่ผู้บังคับบัญชามีเกณฑ์แตกต่างกันไปเช่นนี้จึงทำให้การพิจารณามีความเหลื่อมล้ำต่ำสูง โดยเหตุนี้ทางราชการจึงได้วางกฎเกณฑ์เป็นระเบียบให้ถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ปัญหาที่มีอยู่ว่า แม้ผู้บังคับบัญชาจะยึดถือกฎเกณฑ์หรือระเบียบที่ทางราชการกำหนดไว้ก็ตาม แต่เกณฑ์ที่ผู้บังคับบัญชาแต่ละคนใช้อยู่ไม่อาจเป็นเกณฑ์เดียวกันได้ ทั้งนี้เนื่องจากกฎเกณฑ์หรือระเบียบที่ทางราชการวางไว้อย่างกว้าง ๆ ไม่ชัดเจน ต้องอาศัยดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาตีความอีกชั้นหนึ่ง จึงทำให้เกณฑ์ต่าง ๆ ต้องขึ้นอยู่กับบุคคลเป็นส่วนใหญ่

ปัญหาที่สอง ผู้บังคับบัญชาขาดข้อมูล ข้อมูลเกี่ยวกับตัวอาจารย์มีมากมาย เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับภาระงานด้านต่าง ๆ ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติ ข้อมูลเกี่ยวกับเงินเดือน ฯลฯ ซึ่งล้วนแต่เป็นข้อมูลดิบ ไม่สามารถนำมาใช้งานได้ สิ่งที่ผู้บังคับบัญชาต้องการอย่างยิ่งก็คือ สารสนเทศซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องและประมวลผลแล้ว และสามารถนำมาใช้ประกอบการพิจารณาได้เมื่อต้องการ เมื่อผู้บังคับบัญชาไม่มีข้อมูลที่ใช้งานได้ประกอบการพิจารณาจึงใช้สิ่งที่จำได้ เป็นบันทึกฐานในการพิจารณา เป็นผลทำให้การพิจารณาคลาดเคลื่อน

ทางหนึ่งที่จะแก้ปัญหาดังสองประการนี้โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาความคิดความชอบใช้เกณฑ์พิจารณาเป็นอย่างเดียวกัน ที่ไม่ขัดต่อ เกณฑ์ที่ ก.พ.กำหนด โดยคำนึงถึงปริมาณและคุณภาพ ในเชิงปริมาณนั้นสามารถเก็บและรวบรวมข้อมูลป้อนเข้าคอมพิวเตอร์และให้คอมพิวเตอร์ช่วยประมวลผล ส่วนการพิจารณาเชิงคุณภาพนั้นต้องอาศัยบุคคลเข้าช่วย เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปในแนวเดียวกัน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาความคิดความชอบควรสร้างกฎเกณฑ์ร่วมกัน โดยนำเอาหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.กำหนด เช่น พระราชบัญญัติการเลื่อนเงินเดือน หลักเกณฑ์ที่คณะและที่มหาวิทยาลัยตั้งขึ้น เป็นบันทึกฐานในการพิจารณาดังเกณฑ์ เมื่อกำหนดเกณฑ์

เป็นที่ตกลงกันแล้ว ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามเกณฑ์ที่ตกลงไว้ก่อน เข้าคอมพิวเตอร์ ให้คอมพิวเตอร์ช่วยประมวลผลส่งให้ผู้บังคับบัญชาใช้ประกอบการพิจารณาได้

๑.๓ วัตถุประสงค์การวิจัย

- ๑. เพื่อประเมินผลปริมาณงานของอาจารย์ที่ทำการสอนในมหาวิทยาลัย
- ๒. เพื่อเปรียบเทียบปริมาณงานระหว่างอาจารย์ในหน่วยงานเดียวกัน
- ๓. เพื่อจำแนกระดับความดีความชอบของอาจารย์

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

ในการทำวิจัยจะไม่ใช้ข้อมูลจริง แต่เลียนแบบจากตัวอย่างของจริงทุกประการ โดยใช้ส่วนหนึ่งข้อมูลอาจารย์คณะวิศวกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑.๕ ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยมี ๗ ขั้นตอน คือ

- ๑. ศึกษากฎ ก.พ. และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการประเมินความดีความชอบ
- ๒. ศึกษาเกณฑ์จากเอกสารที่คณะหรือแผนกหรือที่มหาวิทยาลัยตั้งขึ้น
- ๓. รวบรวมกฎเกณฑ์ที่ได้ศึกษา
- ๔. ออกแบบการทำแฟ้มข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณงานเป็นรายบุคคล
- ๕. สร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อออกรายงานให้ผู้บังคับบัญชานำไป

ประกอบการพิจารณาความดีความชอบ

- ๖. ทำการทดสอบโปรแกรมที่สร้างขึ้น
- ๗. ประเมินผลที่ได้จากการทดลอง เสนอปัญหาที่เกิดขึ้นและให้ข้อเสนอแนะ

๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการวิจัย

๑. ผู้บริหารสามารถทราบข้อมูลเกี่ยวกับอาจารย์ได้รวดเร็วและถูกต้อง
๒. ผู้บริหารทราบภาระงานของอาจารย์แต่ละคนซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการกระจายงาน และมอบหมายงานเพิ่มเติมให้อาจารย์ผู้ซึ่งมีภาระงานน้อยอยู่
๓. เป็นแนวทางในการวางระบบคอมพิวเตอร์เพื่อสร้างแฟ้มประวัติของอาจารย์แต่ละคน